

50letnico svojega kmetovanja. To je bila v resnici redka 50letnica in obhajali so jo zato tudi prav lepo, slovesno in kakor se spodobi, tudi v cerkvi. Tu je imel č. g. Jože Šattler, tamošnji župnik, prelep govor in nam se zdi, da bode našim bralcem ljubo, ako jim ga, vsaj nekaj, podamo v veselje in tolažbo vseh, ki živé v enakem stanu, kakor vrli kmet Ignac Hauptmann. Besede govora bile so blizu te-le:

Že v starem zakonu je Bog ukazal Mojzesu, naj izraelsko ljudstvo praznuje vsako petdeseto leto, naj se v tem letu zdržuje kmetkega dela, naj se radostno spominja postav, katere mu je Bog dal po Mojzesu. Tudi kristijani imajo navado, da slavijo petdesetletnice; na primer: ako je kdo že 50 let duhovnik, ali 50 let oženjen; toda mi ne praznujemo danes zlate maše, ne zlate poroke, temveč petdesetletnico kmetskega dela in trpljenja, kmetskih žuljev in skrbi; mi slavimo slovenskega kmeta trpina, ki že petdeset let marljivo gospodari, in ki je bil ves ta dolgi čas vzgleden oče, vrl Slovenec in pobožen kristijan.

Vsi stanovi na svetu so potrebni; mora biti gospodska, morajo biti duhovniki in učitelji, mora biti kmetški stan, ali kakor slovenski naš pesnik poje:

Gospodska nas vlada, kmetijstvo redi,
A maštvo nas stezo v nebesa uči.

Vendar je najpotrebnejši kmetški stan. Ne moremo si misliti cvetoče države brez kmetovalcev; cesarstva in kraljestva propadajo, kjer propada kmetški stan. To nas uči zgodovina. Le ondu je blagostanje, kjer cvete poljedelstvo in živinoreja. Kmet vse živi. Kmet plačuje največ davkov. Kaj bi bil cesar brez kmetovalcev? Ne mogel bi vladati. V kmetškem stanu je moč dežele; kmetški stan daje služabnike državi in cerkvi. Kmet dela po zimi in po leti, ponoči in po dnevi, na mrazu in v vročini, pod streho in pod milim nebom, da bi preživil sebe in svojo družino, in da bi preskrbel živež mestnim prebivalcem. Tam mrgoli vinograd ogorelih kopačev; tu je travnik poln v solnčnih žarkih se pekočih koscev in sušačev; tam na njivi oratar orje in seje; tu se ženjice potijo v poletni soparici. Glejte, toliko trpi kmet, tako težek je njegov stan; ali iz tega je tudi jasno, kako je potreben in koristen. Prav torej poje naš pesnik Volkmar:

Kaj bi začeli na svetu ljudje,

Ko b' kmeta ne bilo, ki dela za nje!

Če tudi kmet ni tako učen, kakor meščani in velika gospoda; vendar trpi največ in je služabnik božji. Bog ne gleda toliko na to, kaj je človek, temveč kako izpolnjuje dolžnosti svoje. Ponižen in delaven kmet je torej pred Bogom mnogo imenitnejši, kakor napuhnjjen učenjak. Zategadel tudi naš gospod Jezus Kristus po gostem omenja kmetovalca v svetih

evangeljih primerjajoč jih vinogradniku in pa sejalecu.

Slavni državniki so že od nekdaj spoznavali važnost in veljavo kmetskega stanú in ga visoko častili. O francoskem kralju Ljudovitu II. se pripoveduje, da je na svojem dvoru prepovedal dajati nekemu plemiču kaj mesa, kruha in vina, ker je s kmeti grdo delal. Ko se plemič pritoži zaradi tega, odvrne mu kralj: „Ne zaničuj kmeta; če ga zaničuješ, kruh zaničuješ“. Cesar Jožef II. je kmetu največji dobrotnik, ker je pravičneje uravnal zemljiški davek in ker je leta 1782 odpravil sužnost ali robstvo; sedanji naš cesar pa roboto in desetino dne 9. septembra 1848.

Na Kitajskem se peča cesar sam s kmetijstvom, da bi vsem, celo najvišjim uradnikom in ministrom dal lep vzgled. Zato praznujejo tam vsako leto velik praznik — praznik poljedelstva — tako slovesno, da presega vse druge praznike.

Nekega pomladnjega dne gre jeden izmed cesarskih ministrov z godbo, gorečimi svečami in zastavami do mestnih vrat; z njim gredo moški, ki nosijo podobe, na katerih so naslikani in napisani dogodki iz poljedelstva. Na raznih krajih so postavljeni slavoloki. Vse ceste in ulice so okrašene z vencí in preprežene s preprogami. Izmed drugih se odlikujeta zlasti dve podobi. Jedna je prstena krava tolike velikosti, da jo komaj nosi štirideset ljudi; drugo predstavlja živ mladenič, katerega imenujejo pridnega in delavnega duha, ki je na jedno nogo bos, na drugej ima le nogavico in neprenehoma prsteno kravo bije. Vse ima svoj pomen. Ne prestano tepenje krave pomeni, koliko skrbi in truda ima kmet v svojem poklicu. Na jedno nogo bosi, na drugo pa obuti mladenič pomeni, kako se morajo kmetovalci paščiti pri delu, da še mnogokrat časa nemajo se popolnoma obleči. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Konjska dirka v Žalci.

Odbor dirskega društva v Žalci vabi h konjski dirki, katera se bode vršila v nedeljo dne 5. oktobra 1890. I. ob 2. uri popoldne na društvenem dirkališču v Žalci ter ji je ta-le načrt nastavlil.

A. Pričetna dirka. Državna darila. Jednuprežno, enkrat dirkališčino tir = 1 km. Za kobile in žrebce V. konjerejskega okolišča (Savinjsko plemo), starost ne čez 4 leta. Posestnik mora dokazati, da je njegov konj istinito Savinjskega plemena. Vloga 1 gld.; z zgubo vloge. Najmanj 5 oglasil. I. darilo 50 gld., II. darilo 30 gld., III. darilo 20 gld., IV. darilo 10 gld., in vsakemu po eno zastavo.

B. Dirka plemenskih konj. Državna darila. Jednoupredno, dvakrat dirkališčno tir = 2 km. Za kobile in licencirane žrebece V. konjerejskega okolišča (Savinjsko plemo). Pri kobilah se mora dokazati, da so istinito Savinjskega plemena in da so v teku zadnjih dveh let žrebetile. Vloga 1 gld., katera se nikakor ne vrne. Najmanj 5 oglasil. I. darilo 60 gld., II. darilo 30 gld., III. darilo 20 gld., IV. darilo 10 gld. in vsakemu po eno zastavo.

C. Društvena dirka. Društvena darila. Jednoupredno, dvakrat dirkališčno tir = 2 km. Za konje vseh dežel in neomejene starosti. Vloga 3 gld., katera se nikakor ne povrne. Najmanj 6 oglasil. I. darilo 40 gld., II. darilo 30 gld., III. darilo 20 gld., IV. darilo 10 gld. in vsakemu eno zastavo.

Konjska oprava.

Lepo je za oko in sploh pametno, če človek skrbi, da se ohrani orodje, ki si ga pripravi, dolgo in kakor se pravi, v dobrem stanu. Veliko denarja ostane mu v tem doma in sam ima še po vrhu veselje nad snažnim, dobrim orodjem. To velja tudi za konjsko opravo. Ona ne stane ravno malo in vendar se ravna z njo po hlapci v časih, kakor da jo dobi gospodar na pol zastonj. Redko se osnaži in kedar se snaži, snaži se na način, ki ji več škoduje, kakor hasni.

Pošteni hlapec izpreže konja, pa shrani za tem opravo na mestu, kamor gre. Ne pusti je na tleh, ne dene je na kraj, kamor sije v eno mer solnce ali pa kaplje dež. Za tako opravo je prostor ali že v hlevu, na steni ali kar je še bolje, v kleti, ki ni prevlažna. Treba jo je pa vrhu tega še večkrat osnažiti in namazati, to izlasi, kedar jo je dež izpral. Tako mazilo pa se dobi ceno ter si ga človek napravi lahko sam. Vzame se lanenega olja in navadne mjele ter razpusti na ognji. S tacim mazilom se namaže potleji, kedar je treba, notranja stran oprave, tista, ki pride z životom konja v dotiko. Tako se obdrži oprava dobro in ni trda.

Sejmovi. Dne 4. oktobra v Artičah, v Jurkloštru, pri sv. Lenartu v slov. gor., v Kostivnici in v Žalci. Dne 6. oktobra v Arveži, na Dobrni, v Dolu, v Konjicah in v Pišecah. Dne 7. oktobra v Radgoni. Dne 8. oktobra v Oplotnici.

Dopisi.

Od sv. Andraža v Slov. goricah. (Raznoterosti). [Konec.] Povodom 60. rojstnega dne so se tudi letos dne 24. avgusta zbrali naši dosluženi vojaki ter so slavnost 1. 1888. takorekoč ponovili. Že v soboto dne 13. avgusta, toraj na predvečer slavnosti je mogočna strelba naznanjala pomen prihodnjega dne in ob 1/9. uri

zvečer so se zbrali moževi vojaki ter so z godbo, bakljado, razsvečavo in strelbo priredili zarjo (Zapfenstreich); drugi dan v nedeljo ob 3. uri zarano pa budnico. Ob 1/10. uri pa so naši vojaki od Pihler-jeve kapelice prikorakali prav po vojaškem načinu s svojo vojaško zastavo in lepo glasečo se godbo k pozni božji službi, katero so na blagor našemu presvitemu vladarju opravljali častiti gospod Tone Breznik, umirovljen tukajšnji kaplan. Po božji službi je bila pri krčmarji Števu Pihler-ji prosta zabava, ki se je brez vsake neprilike prav dobro obnesla ter nam vsem prijala. Se ve, da govorov in raznih napitnic na presvitlega cesarja, na vzvišeno cesarsko rodovino in razne vojaške oblasti tudi mislo pogrešali in pozno uro nam je že naznanjal farni zvon, ko smo se iz naše vesele družbe podali vsak k svojemu počitku. Letina se mora pri nas srednja imenovati. Oziroma je dala letos primernega pridelka, sadja je v obče malo, najmanj je sliv; letu in tam v klancih in kotlinah se je sadno drevje obložilo s svojim blagrom. Iz senožetov se je pospravila vsa krma, katere je letos sicer pičlo priraslo, v prav ugodnih vremenih. Presilna suša, ki je skoraj dva meseca neprenehoma pritiskala, je s pridila turšico ter večinoma ajdinsko setev, a slednjo na toriščih v taki meri, da se bodo nekateri gospodarji morali zadovoljiti, ako bodo le seme dobili povrnjeno; se ve, da je vsled dolgotrajne suše tudi slab krompir. V vinogradih pri nas nimamo letos peronospor, pa tudi toča nam je celo izostala; pričakujemo toraj srednje dobro trgateg, a zlahkno in rujno vinsko kapljico ter že zdaj vabimo vinotrčce, naj nas blagovolijo ob ali po branji obiskati, kajti ceste so sedaj na vse strani boljše, kakor nekdanji čase postregli pa njim bomo dodro blago za primerno nepretirano ceno.

Iz Trnoveljske okolice pri Celju. (Podružnica. Nova kapela.) Odkar smo dne 28. in 29. aprila nemškutarijo globoko pokopali in ji zapeli zadnjo žalostinko, od tedaj se je začelo v Škofljivasi in celi občini čisto novo in veselo življenje. Slovan gre na dan; začelo se je v domačem jeziku uradovati, slovensk je pečat, Slovenec je župan in zvest katoličan. Rodila se je tudi podružnica sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 21. septembra v pričo mnogoštevilnega ljudstva in godbo pri g. Valentinu Koželju ali po dom. Lončarji v Škofljivasi. To pa ne samo iz naše občine, ampak tudi iz drugih občin in župnij. Iz Celja je prišel slovenski Sokol in drugi gospodje Slovenci iz Celjske okolice, župan s Teharja, tudi g. Vizjak, tako slavno znani sadjerejec, ali po dom. Pečovšek, kateri je imel tudi govor. Bog ga živi mnogo let! Iz Šmartna, iz Nove cerkve gosp. župan Lipuš in veliko ljudstva in ti so vsi Slovenci pa so prišli v Škofljo vas! To je bilo kaj